

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Кънчо Трифонов Чамов д.м., член на научно жури със заповед № Р-109-372 / 21.08.2023 г. на Ректора на Медицински Университет – Варна

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „Доцент” обявен в ДВ, бр. 54 от 23.06.2023 г. по научната специалност „Управление на здравните грижи” (БЕО) в професионално направление 7.4. „Обществено здраве”, област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт”, за Учебен сектор „Медицинска сестра” към Катедра „Здравни грижи” на Факултет „Обществено здравеопазване” при Медицински университет – Варна „Проф. д-р Параскев Стоянов”.

В конкурса участва един кандидат - гл. ас. Галина Илиева Петрова, д.оз.

1. Кариерно развитие на кандидатката

Гл. ас. Галина Илиева Петрова, д.оз. е родена на 21.02.1973 г. в гр. Белослав, България. През 1996 г. завършва Полувисш Медицински Институт (ПМИ) гр. Варна и се дипломира като „Медицинска сестра – общ профил“. Продължава образованието си, като през 2003 г. придобива ОКС „бакалавър“ по специалността „Здравни грижи“ от Медицински Университет - Пловдив, а през 2006 г. придобива ОКС „магистър“ по същата специалност от ФОЗ при Медицински университет – София. От 1996 – 2007 г. кандидатката работи като медицинска сестра в редица социални и здравни заведения за извънболнична и болнична помощ в гр. Варна и гр. Стара Загора. От 2007 – 2019 г. е асистент в Катедра „Социална медицина и здравен мениджмънт“ към Медицинския факултет на Тракийски Университет – Стара Загора, където през 2014 г. придобива специалност по „медицинска педагогика“. През 2016 г. защитава дисертация на тема „Развитие на профилактичните здравни грижи за деца – роля на медицинската сестра“ и придобива ОНС „доктор“ по специалността „Управление на здравните грижи“ от МФ на Тракийски университет – Стара Загора. От 2019 г. е главен асистент в Катедра „Здравни грижи“ на ФОЗ при Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна.

Кандидатката владее руски език писмено и говоримо, като е представила и документ за завършен курс по английски език „ниво В2“. Приложени са удостоверения и сертификати, документиращи участия в различни форми на продължаващо професионално обучение (33), както и за участия в национални и международни научни конференции и конгреси (21).

Кратката информация за кариерното развитие на кандидатката показва, добра квалификация и стремеж към професионално усъвършенстване и развитие.

2. Наукометрични показатели

Гл. ас. Галина Петрова, д.оз. е представила прецизно всички изискващи се от Правилника на МУ – Варна документи, както и достотъчна по обем и съдържание информация за своята научна продукция.

Кандидатката участва в конкурса за доцент с 23 реални публикации след придобиване на ОНС „доктор“, разпределени по видове както следва:

- Дисертационен труд (1) - „Развитие на профилактичните здравни грижи за деца – роля на медицинската сестра“;
- Монография (1) – „Сестринството в детското здравеопазване“;
- Публикации и доклади в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 4 бр;
- Публикации и доклади в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни токове – 16;
- Пълнотекстови публикации в научни списания и сборници извън минималните наукометрични изисквания за заемане на АД „доцент“ – 2 бр.

В български научни издания са отпечатани 9, а в чуждестранни и чуждоезични научни издания – 14 публикации. Представени са резюмета на 3 доклада и съобщения, изнесени на научни форуми у нас.

В представената научна продукция гл. ас. Галина Петрова д.оз. е самостоятелен и първи автор в 8 (34,8%) от представените научни трудове, втори автор в 3 (13,0%) трети и последващ автор в 12 (52,2) от публикациите. Научната продукция на кандидатката е отпечатана в авторитетни научни български и чуждестранни списания и сборници. Публикационната активност е реализирана през последните шест години, което е доказателство за добре планирано и целенасочено научно и кариерно развитие.

Представената от кандидатката цитатна справка от библиотеката на МУ - Варна посочва сумарно 6 броя цитирания, намерени в базите данни на Web of Science, Scopus и др., групирани по показатели както следва: Д10 – 1 бр.; Д11 – 2 бр. и Д12 – 3 бр., Информацията за публикации в списания с импакт фактор установява IF – 3.123. Кандидатката има регистрирани профили в Scopus, Google Scholar и ORCID, което осигурява международна видимост за нейната научна продукция.

3. Съответствие с минималните изискванията на МУ- Варна за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ПН 7.5. „Здравни грижи“

Група показатели	Изируем брой точки	Брой точки постигнати от кандидатката
Показател А	50	50
Показател В	100	100
Показател Г	200	204,4
Показател Д	50	50
Показател Е	...	145
Общо брой точки	400	549,4

От представените 23 публикации кандидатката набира 549,4 точки, които надхвърлят минималните изисквания на МУ – Варна за заемане на академичната длъжност „доцент“.

4. Тематична насоченост и приноси на научната продукция

Научните интереси на гл. ас. Галина Петрова, д.оз. са насочени в областта на детските сестрински грижи и намират реализация в устойчиво научно развитие и екипна публикационна активност. Широкият обхват на публикуваните резултати от проучванията на кандидатката се определя от използвания интегрален подход, който търси пресечните точки на методични подходи, използвани от различни научни дисциплини. Представената от кандидатката научна продукция съответства на направлението на обявения конкурс, като съдържа научно-приложни и теоретични приноси, тематично групирани в следните четири научни направления:

4.1. Роля и място на медицинските сестри в историческото развитие на детското здравеопазване в България (7)

Това тематично направление, включващо 7 публикации е едно от най-обстойно разработените в научната продукция на кандидатката. Публикациите са насочени към проучване на: етапите в историческото развитие на сестринството в детското здравеопазване в Европа и България; обучението на детските медицински сестри – базово и следдипломно; терминологичната парадигма пациент – центрирана грижа; управлението на конфликти в сестринската практика; етапите в развитието на болничните и извънболнични сестрински грижи за деца; статуторните и организационни подходи за подобряване на детското здравеопазване в българските села за 40 годишен период; развитието на сестринските здравно-промотивни грижи за деца от 0-6 г. Включените в това научно направление научни разработки имат приносен характер, както в теоретичен така и в приложен аспект.

В това направление оригинален принос има монографичният труд на кандидатката, озаглавен „Сестринството в детското здравеопазване“, който представлява широкообхватен научен труд, анализиращ: историческото развитие на детското сестринство; съвременните проблеми и инфраструктурното развитие на детското здравеопазване. Научно-приложен принос имат получените резултати от собственото анкетно проучване на сътрудничеството между медицинската сестра и семейството на детето и възможностите за участие на медицинската сестра в промотивно-профилактични дейности при децата.

В широкия набор от тематични акценти в това направление, оригинален научен и практически принос имат получените резултати, отразени в публикациите на кандидатката както следва:

- проучена е историята и етапите на развитие на сестринството в детското здравеопазване в европейски и български измерения;
- проведено емпирично проучване върху включването на медицинските сестри в лечебни и профилактични грижи за деца в болнични и извънболнични условия;
- поетапно е анализирано въздействието на социалноикономическите условия върху еволюцията на хуманитарните, организационни и инфраструктурни концепции на сестринството в детското здравеопазване.

Публикациите на кандидатката в това тематично направление са базирани на доказателства и се характеризират с прецизност на получените резултати и причинно-следствена обусловеност.

4.2. Съвременни проблеми на детските медицински сестри (5)

Публикациите на кандидатката в това тематично направление имат предимно потвърдителен характер и представляват анализи на проблемни и дискутабилни въпроси свързани: с приложимостта на иновативни модели за развитие на структури и дейности, предназначени за лечение и профилактика на децата; управление на ежедневни етични и организационни конфликти в сестринската практика; анализ на съдържанието на жалби постъпили в Комисията по професионална етика на РЛК Стара Загора; анализ на детската смъртност в България за периода 1990 – 2015 г. Получените резултати илюстрират негативните нагласи, настъпващи в личността на отделния медицински специалист и влияещи върху неговия социално-психологичен профил. Анализът на някои съвременни проблеми в практиката на детските медицински сестри разкриват основни етични проблеми и често срещани конфликтни казуси, като допринася за определяне на ефективни стратегии и методи за тяхното управление не само в индивидуален, но и в системен план. В това направление научен принос имат получените резултати от:

- проучванията върху управлението на конфликтите в българската сестринска практика и анализът на съдържанието на постъпилите жалби в Комисията по професионална етика на РЛК – Стара Загора;
- сравнителния анализ на детската смъртност за 25 годишен период в България в условията на социално-икономически преход.

Научната продукция на кандидатката в това направление е представена в колективни проучвания, които имат научно-практически и информативни приноси.

4.3. Етични и организационни проблеми на продължителната грижа в общата медицинска практика (6)

Публикациите на гл. ас. Галина Петрова, д.оз. в това направление включват критични анализи за приложимостта на иновативни практически и нормативни чуждестранни инициативи като предварителните указания за лечение (ПУЛ) в общата медицинска практика. Проучени са благоприятстващите и възпрепятстващите условия и фактори за използването на ПУЛ, свързани с информираността на пациентите и техните семейства за теоретичните основи и практически приложения в продължителната грижа за пациента. Коректно са анализирани получените резултати от анкетно проучване относно възможностите за въвеждането в български условия на „Предварителната директива“ на пациента като аспект на етичните сестрински грижи в края на човешкия живот. Направени са предложения за промени в документацията и нормативната база, отчитащи свободната воля и утвърждаващи модела на автономност на пациента. Проучването на нормативната уредба за здравно-промотивни дейности в ранна детска възраст и ролята на медицинската сестра в тази насока подпомага определянето на проблемите, чието разрешаване би допринесло за подобряване качеството на тези грижи.

Научен и практически принос в това направление имат получените резултати от:

- анализи на теоретичните основи и практическите измерения на „Предварителните указания за лечение“ и на правата на пациента през постановките на „Недвижимите директиви за здравеопазването“;
- анкетното проучване сред студенти медици относно етичното поведение към неизлечимо болни пациенти.

Публикациите в това направление имат информативни и аналитично-приложни приноси.

4.4. Здравно – социални неравенства в ранната детска възраст; сътрудничество между медицинската сестра и семейството на децата (5)

Продукцията на кандидатката в това направление се представя с пет колективни публикации отразяващи резултатите от стойностни проучвания, които имат теоретични, научно-практически и информативни приноси. С използването на анкетни методи са проучени: дейността на детските здравни центрове в три български региона; неравнопоставеността в здравните грижи за децата под 1 година в България; удовлетвореността на лекарите от работата им в българските болници и ролята на медицинските сестри в процеса на информирано съгласие. Научно-приложен принос имат получените резултати от анкетни проучвания за сътрудничеството между медицинската сестра и семействата на децата, както и относно възможностите за участие на медицинската сестра в промотивно-профилактични дейности при децата.

Проучените резултати определено подпомагат реализирането на съвременни теоретико-приложни модели, предлагащи нови подходи при взаимодействието на медицинската сестра и семействата на децата като партньори; индивидуализиране на услугата чрез създаване на по-добра комуникация; фокусиране върху състоянието на детето и семейството в неговата естествена среда. Предложени са подходи за подобряване работната среда и удовлетвореността на лекарите работещи в български болници.

Научните публикации на гл. ас. Галина Петрова, д.оз в това направление са с теоретични, научно-приложни и научно - информативни приноси, както и с възможност за приложение в обучението на студентите по специалността „Здравни грижи“.

5. Учебно-преподавателска дейност

Кандидатката има общ преподавателски стаж от 16 години и 16 дни, изчислен към 16.08.2023 г. Представената от ФОЗ на МУ- Варна справка за учебна натовареност удостоверява, че гл. ас. Галина Петрова, д.оз. е реализирала натовареност за обучение на студенти, значително надхвърляща минималната нормативно определената за академична учебна година. За периода 2019 – 2023 г. кандидатката има ежегодна учебна натовареност както следва: 2019-2020 учебна година – 399 учебни часа; 2020-2021 г. – 713 уч. ч.; 2021-2022 - 792 уч.ч.; 2022 – 2023 – 743 уч.ч. Преподавателската и дейност в МУ – Варна включва провеждане на упражнения, учебна практика и преддипломен стаж по следните дисциплини на специалността „Медицинска сестра“: философия и въведение в сестринските грижи; сестрински грижи (СГ) за неврологично болни; СГ при УНГ заболявания; СГ при инфекциозно болни; СГ при соматично болни; СГ по домовете; СГ при деца и възрастни с увреждания; СГ за възрастни и др. Кандидатката участва в актуализирането на учебни

програми и упражнения за посочените по-горе дисциплини на ОКС „Бакалавър” за периода 2019 – 2023 г. във Факултета по обществено здравеопазване при МУ – Варна.

6. Участие в изследователски проекти, научна активност и членство в научни дружества

За периода 2011 – 2021 г кандидатката е участвала в пет научни проекта, финансирани от Фонд „Наука“ на МУ – Стара Загора и МУ – Варна. Научната активност на гл. ас. Галина Петрова, д.оз. е документирана с представянето на 3 доклада на научни форуми в България. Гл. ас. Галина Петрова, д.оз. членува в следните национални и международни професионални и научни организации:

- Българска асоциация на професионалистите по здравни грижи (БАПЗГ)
- Европейска асоциация по обществено здраве (EUPHA)
- Българска асоциация по обществено здраве (БАОЗ)
- Българско научно дружество по обществено здраве (БНДОЗ)
- Българско дружество по история на медицината (БДИМ)

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В настоящия конкурс за присъждане на академичната длъжност „доцент” участва като единствен кандидат гл. ас. Галина Илиева Петрова, д.оз. Оценката на нейната научна продукция, учебно-преподавателска дейност и съответствие с минималните изисквания към научната и преподавателска дейност на Правилника на МУ- Варна показват: актуалност и приносен характер на представената научна продукция; публикувани резултати от проучвания с научна и приложна стойност; публикувана монография; нормативно съответстваща учебно–преподавателска заетост.

Във връзка с гореизложеното и в съответствие с постановките на „Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за развитие на академичния състав на МУ- Варна убедено препоръчвам на членовете на почитаемото Научно жури да присъдят на гл. ас. Галина Илиева Петрова, д.оз. академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.4. „Обществено здраве” и научната специалност „Управление на здравните грижи” за нуждите на Катедра „Здравни грижи“ на Факултет „Обществено здравеопазване“, при Медицински Университет – Варна „Проф. д-р Параскев Стоянов“.

23.10.2023 г.
София

Рецензент:

Проф. д-р Кънчо Чамов, дм